

Do Kutné Hory bez galoší ani Jaroš nedojde

S Václavem Havlem o úloze středních vrstev v dějinách, tentokrát na Zahradní slavnosti v Opavě

Jiří P. Kříž

Po shakespearovské sezóně a po vstupu do nové, kterou obstaral Goldoniho Poprask na laguně, učinilo opavské Slezské divadlo skok takřka absurdní.

Doslova – rovnou po hlavě do hájemství absurdního divadla. Uvedlo proslulou prvotinu Václava Havla Zahradní slavnost.

K nastudování pozvala šéfka činohry Blanka Fišerová na první pohled také skoro absurdně Rudolfa Tesáčka, známého spíše hrou na jistotu, a bulvárními fraškami. Po vlně Zahradních slavností z devadesátých let, nejdál dosáhli asi v brněnské Huse a v Chebu, vrtala mi hlavou před premiérou otázka základní: Je už doba dost absurdní pro její návrat?

Pozor na havlovce!

Jednoduchá odpověď: Je. - Zahradní slavnost ironizuje zde úřední moc, která k seberealizaci vůbec nepotřebuje lid, protože se umí zabývat už jenom sama sebou. Na první pohled služba zahajovačů potírá úřad likvidační. Platí to samozřejmě i naopak, protože oba údy té partajnické rozdvojenosti se ve výsledku po-



Hana Vaříková (Božena Pludková), Kostas Zerdaloglu (Oldřich Pludek).

Foto PRÁVO – JIŘÍ P. KRÍŽ

trebují. V likvidaci k novému zahájení. A naopak.

Havlova Zahradní slavnost je o moci frází a floskulí, jež nahradily logiku myšlení a vyjadřování. Aparát jedné strany doby

vzniku hry (1963) nahradily stejně jednotné výbory modrých, oranžových i jinak barevných. Bodejť by noví aparátníci třeba v samostatném a logicky konajícím premiéroví neviděli třídního

nepřítele. Do pekla s ním. Likvidovat. Zahájit.

Havel se už zase stal pro věčné nové zahajovače a likvidační tajemníky příznakem nebezpečí. Být nazván dvacet let po listopa-

du havlovcem, to je cejch nepřipustného intelektuálního liberalismu. S takovými pryč třeba z rad pro Českou televizi. Tam potřebujeme „naši orgány, ne odborníky“. A nejlépe rovnou

„právníci ze Splzně“, vědí jak na to jako nikdo jiný.

Tesáček v Opavě zůstal v polovině cesty. Není místa v recenzní glose rozebírat, jak se má Havel hrát. Snad jenom připomenou, kdo mu porozuměli nejlépe: Krob, Scherhauser. Naopak pohořel každý, kdo vedl herce od civilně inzitního projevu k tomu, aby jeho hry zahráli jako veselohru, třeba tu naši od Tyla.

Žádná víra

Ducha Zahradní slavnosti v tomto punktu vystihli jenom Kostas Zerdaloglu a Hana Vaříková, rodičové Hugo Pludka (Jakub Stránský). Kostas znamenitě tlumočí například otcovy, pardon, Havlovy úvahy o úloze středních vrstev v dějinách. S mým vyhrávání, po vlastním duchu ztišeně. Prototyp Havlova plebejce a utápnutého rozumáfe mimo mocenskou hru.

Ostatní, až na Martina Tábořského (Ředitel zahajovačské služby), hrají jako z partesu. Proto blbě. Nicméně pánbů zaplať, že do Opavy Tesáček s Havlem přišel. Lidem z okolí radnice se líbit nebude. Pamatují ještě zahajovačské a likvidační časy. Nebo jsou jejich příčinlivými navazovači. Známe toho Havla: Liberální intelektuál. Žádná ideologie. Žádná víra.